

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

กรมส่งเสริมการเกษตร

รอบรู้เทคโนโลยี

กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแพร่

“ครึ่ง”พันธุ์มะละกอ เหมาะกับการทำส้มตำโดยเฉพาะ

ส้มตำเป็นอาหารหลักของคนไทย โดยเฉพาะทางภาคอีสาน และแพร่หลายไปทั่วทุกภาคของประเทศ นอกจากนี้ส้มตำยังกลายเป็นอาหารที่คนต่างชาติรู้จักมากขึ้น ซึ่งผู้ที่รับประทานส้มตำส่วนมากยังไม่รู้จักพันธุ์มะละกอที่นิยมนำมาทำส้มตำส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับมะละกอพันธุ์แขกดำมากกว่า ศูนย์พัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดมหาสารคาม (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) กรมส่งเสริมการเกษตร พัฒนาสายพันธุ์เพื่อการผลิตเป็นมะละกอดิบ มาใช้ทำส้มตำโดยเฉพาะ และให้ชื่อมะละกอสายพันธุ์นี้ว่าสายพันธุ์ “ครึ่ง”

ลักษณะประจำพันธุ์ของมะละกอสายพันธุ์

“ครึ่ง” คือ

๑. เมล็ดมะละกอพันธุ์ครึ่ง มี ๓ เพศ คือ ต้นกะเทย ต้นตัวเมีย และต้นตัวผู้ การที่จะนำไปปลูกจะต้องคัดเลือกต้นมะละกอพันธุ์ในแปลง ถ้าต้องการปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ เมื่อมะละกอออกดอกให้คัดต้นตัวผู้และตัวเมียทิ้ง แต่ถ้าจะปลูกเพื่อผลิตเป็นมะละกอดิบ ให้เลือกต้นสมบูรณ์เพศ(หรือต้นกะเทย) หรือต้นตัวเมียเท่านั้น

๒. เมื่อต้นมะละกามีอายุ ๑-๓ เดือน จะมีสีแดงอมม่วงอ่อนตามก้านใบ และเป็นจุดตามลำต้น เมื่อต้นมีอายุได้ ๕ เดือน สีที่ก้านและจุดประตามต้นจะหายไป ลักษณะของผลมีร่องข้างผลยาวตลอดหัวท้าย ความยาวผลเฉลี่ย ๔๗ เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย ๑.๙ กิโลกรัม และมีผลเฉลี่ย ๓๘ ผลต่อต้น (ต้นสมบูรณ์เพศหรือต้นกะเทย) ส่วนต้นตัวเมีย ผลผลิตออกมากลูกจะป้อม

๓. มีเนื้อของผลหนาประมาณ ๒ เซนติเมตร เนื้อดิบมีสีขาวขุ่น มีความกรอบและหวานกว่ามะละกอดิบสายพันธุ์อื่น เมื่อเก็บผลดิบลงมาจากต้น จะคงสภาพในอุณหภูมิปกติโดยไม่เหี่ยว รสชาติยังคงสภาพความกรอบได้นานถึง ๑ สัปดาห์

๔. มีความต้านทานต่อโรคไวรัสจุดวงแหวนได้ดีกว่ามะละกอพันธุ์อื่น ๆ

สภาพดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะละกอ

โดยทั่วไปมะละกอทุกสายพันธุ์ สามารถขึ้นได้ดีกับดินเกือบทุกชนิด แต่จะเจริญเติบโตได้ดีในดินที่ร่วนซุย มีการระบายน้ำได้ดี เช่น ดินร่วนปนทราย ถ้าเป็นพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือดินทรายจัด ควรปรับปรุงดินก่อน โดยการใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ต้นมะละกอไม่ชอบน้ำขังและโดยเฉพาะต้นมะละกอยิ่งเล็ก ถ้ามีน้ำขังมาก ๆ จะทำให้ต้นมะละกอชงการเจริญเติบโตและอาจถึงตายได้

การปลูกมะละกอพันธุ์ครึ่ง

๑. ถ้าเป็นดินปนทรายควรขุดหลุมปลูกให้มีความลึกไม่เกิน ๓๐ เซนติเมตร แต่ควรขุดหลุมให้กว้าง ๆ เมื่อเวลาให้น้ำ ดินจะยุบตัวจะทำให้หลุมปลูกระบายน้ำได้ดี ไม่ทำให้รากมะละกอเน่าได้ เมื่อนำต้นกล้ามาปลูก ๓ ต้นต่อหลุม ควรคลุมโคนต้นด้วยฟางข้าวหรือเศษหญ้า เพื่อลดปริมาณวัชพืชและรักษาความชื้นในดิน

๒. เมื่อต้นมะละกออายุได้ ๑ เดือน เริ่มใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ เช่น สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๙-๑๙-๑๙ ใส่ให้ต้นละ ๕๐-๑๐๐ กรัม หรืออาจจะสลับมาใส่ปุ๋ยคอก เช่น ปุ๋ยขี้ไก่ ใส่ให้ต้นละประมาณ ๑ กำมือ โดยใส่ปุ๋ยเคมีเหลือเพียงเดือนละ ๑ ครั้ง

๓. ต้นมะละกออายุได้ ๒-๓ เดือน ต้น

มะละกอจะเริ่มออกดอก ให้สังเกตดอกของต้นมะละกอ ภายในหลุมทั้ง ๓ ต้น ว่าต้นใดเป็นต้นสมบูรณ์เพศ หรือต้นกะเทย ให้คัดต้นสมบูรณ์เพศหรือต้นกะเทยไว้เพียงต้นเดียว ผลผลิตออกมาจะเป็นลูกยาว น้ำหนักประมาณ ๑ กิโลกรัมต่อผล ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดมากที่สุด ส่วนต้นตัวเมียถ้าเก็บไว้ จะให้ผลผลิตออกมาเป็นลูกป้อม

๔. การให้น้ำมะละกอ ถ้าปลูกในฤดูแล้งควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตลอด อย่าให้ดินแห้ง ถ้าฝนทิ้งช่วงต้องให้น้ำ แต่ถ้าฝนตกหนักจะต้องดูแล การระบายน้ำไม่ให้น้ำท่วมขังบริเวณโคนต้น

เมื่อปลูกมะละกอพันธุ์ครึ่งได้ครบ ๖ เดือนสามารถเก็บผลดิบมาทำส้มตำได้ ท่านคงได้รู้แล้วว่า ส้มตำที่ท่านกินแล้วเนื้อของมะละกอ กรอบไม่เหนียว เป็นมะละกอสายพันธุ์ “ครึ่ง” นั่นเอง

เรียบเรียงโดย กทพ.

รวบรวมข้อมูลจาก

- บันทึกไว้เป็นเกียรติ ของ

ทวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ จากนิตยสารมติชนบท เทคโนโลยีชาวบ้าน ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๕๕๖ : ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

- www.baanmaha.com : “ครึ่ง”

มะละกอไทย เพื่อทำส้มตำโดยเฉพาะ

รอบรู้เทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีวิชาการ ด้านการเผยแพร่ การสื่อสาร การเกษตรและอื่น ๆ แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยรวบรวม เรียบเรียง จากแหล่งความรู้ต่างๆ

จัดทำโดย กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแพร่ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร โทร. 02-5793852